



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

6 Rapina sitne grauius peccatum furto, an non.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

bello petere? Et quidem Caeteran. hic inter interpretandum sententiam D. Thomæ negat vllum Christianis fauere ius illos de suis sedibus ac possessionibus deturbanari. Quoniam S. Thom. secunda secundæ quæst. 10. artic. 10. ait, Fides naturam non tollit, sed perficit: atque adeo possessiones quarum gentes iure gentium potiuntur, nemini auferit, eo potissimum quod species infidelitatis negatiuæ scilicet eorū qui de Christiano nomine nihil audierunt, neque est peccatum, neque adeo vltimo supplicio digna. Immo vero ait quod neque olim filios Israel vllis infidelium bellum indixisse legitur, eo solum quod infideles essent, de quo apud aliquos male intellectus male audit. In primis enim non negat licitum eis fuisse infideles propter idololatriam Dei iussu debellare, sed tantum negat eo solum quod infideles essent, nempe negatiue, hoc est eo solum quod fide carebant debellatos, secus ob idololatriam. Præterea si de bello contra possessores illos terræ promissæ gesto loquatur sanum etiam potest habere intellectū. Video namque non nullos digladiari utrū gentes illas Deus pellere suis sedibus iusserit ob sua ipsarum scelera atque idololatriæ impietatem, an vero solum vt pollicitationem impleteret quam Abraham fecerat & semini eius, tradendi eis regionem. Nam cū tamen procul dubio certo certius sit, vtramque fuisse causam. Est enim illic & gentium expulsionem considerate, & introductionem diuini populi. Et quidem expulsionis causa iustissima, fuerunt sua crimina introductionis autem, promissio illa populo facta. At vero cum Deus vniuersos idololatrias totius orbis eodem iure potuisset extinguere, illos tamen singulariter inde expulit ut illic suum plantaret populum. Quare forte non solum ob idololatriam, sed vt Deus impleteret promissum, illud imperauit bellum. Atque hanc arbitror legitimum sensum illorum verborum Deuteronomium 9. vbi ambæ copulantur causæ. Quia illæ (scilicet gentes) egerunt impie, introeunte te deleterant, & vt impleteret verbum suum Dominus quod cum iuramento pollicitus est patribus tuis. At vero quæstionis punctum, vtum nobis liceat infideles tertij ordinis qui nihil contra nos moliuntur, bello peccare, non in hoc consistit, quod

impietas idololatriæ, aliorumque suorum scelerum immanitas digna sit morte. Hoc enim nemini potest non esse confessum, quandoquidem Christiana respublica merito vltimo eadem crimina morte vlciscitur. Quarum incassum sese discruciant qui de hoc concertant. Veruntamen cum vt libro tertio dicebamus, ad rectum iudiciū duo sint requisita, nempe & iusta causa in crimina, & legitima facultas in iudice, ex hoc tota disputatio pendet, vtum nos legitimi simus eorum iudices, suorumque criminum vindices. Nam ex hoc quod Deus, totius orbis Dominus, quæcunque voluerit, fuerit vnquam vltus crimina, arguere quod nos id ipsum in omnibus infidelibus possumus perinde est ac si arguas, quod cum rex possit in toto suo regno vniuersos maleficos extirpare, possit pariter vnusquislibet magnatum qui sub illo iurisdictionem habent, territorium alterius ingredi ad id exercendum munus. Aliunde ergo demonstrandum est, si verum habet, nos tali facultate pollere. Attamen vt precedenti libro sub titulo, de domini diximus, ab hac disputatione in hoc opere causa duximus superse dendum. Si nobis forsitan diuino licuerit libellum de ratione promulgandi Euangelium edere, illic disputatio hæc pro capti nostre suis numeris absoluetur.

ARTICVLVS VI.

Vtrum rapina sit grauius peccatum furto.

Quoniam de furto & rapina in quæstione præfenti locuti sumus, quas duas commonstrauimus esse species, quætere in calce disputationis conuenit, vtum istorum vitiorum alteri grauitate præcellat. Et arguitur, furtum esse peius, tū quod supra rapinam addit fraudem & dolum, quæ per se rationem augēt peccati, tum etiam quod verecundia & metus ex actus turpitudine nascitur, magis autem pude fuit homines de furto quam de rapina ergo illud est scelestius. Accedit demū, quod delictū quod pluribus nocet, eo est iniquius, per furtum autem pluribus nocumentum infertur, nempe non solum magnatibus, verum & plebeis & cuius.

cuiusvis classis hominibus. Violentia autem & rapina non nisi illis inferuntur potentibus qui resistere possunt, grauius ergo est furtum quam rapina in contrarium autem est quod leges acerbius in latrones atque raptores animaduertit quā in fures.

Ad quaestionem vnica eademque facilissima cōclusionē respondetur. Rapina grauius peccatum est furto. Conclusio per ea quae dicta sunt liquida constat. Dictum enim est haec duo in hanc vnā ratio nemo biecti conuenire, quod vtrumque est acceptio alieni contra domini voluntatē, nisi quod furtum tollit voluntatē per ignorantiam, rapina vero per violentiam. Violentia autem ē regione magis opponitur voluntati quam ignorantia. Nam violentia aperto Marte pugnat contra actum nolendi, ignorantia vero efficit inuoluntarium per absentiam actus. Qui ignorat enim, non vult, sed qui resistit, contrarie vult. Hac ergo ratione rapina peior est. Accedit & ratio iniuriæ, quæ in rapina cumulatio est. Nam fur plures facit rei dominum, quem scilicet per metum non audeat aperte aggredi, sed latenter. Raptor vero multo eum minoris aestimat, si quidem absque metu eum adori ut. Quare non solum in bonis ledit, verum & in honore per ignominiam. Qua etiam ratione contumelia (vt infra dicturi sumus) peior est quam murmuratio. Quin vero accedit tertio, quod non solum in bonis externis atque etiam in honore iniuriam infert, verum & vitæ periculum offert. Raptor enim & latro armis viuit quibus resistentem perimat; Fur autem pauore & metu est semper pallidus. Atque hac de causā iura ipsa communia quæ furibus vitam indulgēt, latrones morti omnino adiudicant, adeo vt neque per fugium ad sacrum illis suffragati cōcedant. Et per hac argumentorum solutiones clarescunt. Nam etsi in furto aliqua sit fraus, peior est tamen audacia iniuriæque rapina. Ad secundum autem respōdetur quod audacia vulgo apud sensuales homines pro iudicio fortitudinis reputatur, & ideo fit vt etiam dum facinoribus perpetrandis exhibetur, minus de illa homines pride fiant, cum tamen argumentū minoris culpæ sit in sceleribus metus, qualis est infure. Ad tertium denique respondetur, quod etsi plures per furtum solcat

nōcumentum inferri grauiora tamen per violentiam inferuntur.

QVÆSTIO III.

DE IUSTITIA IUDICIS

ARTICVLVS I.

Virum liceat iudici eum qui sibi non subditur, iudicare.



IN IUSTITIÆ quæ facta seu in personam, seu in res committitur, proxima est species illa quæ verbi fit. Huius autem generis illa est iniquior, quæ in iudicis versari cōsuevit, videlicet tam iudicum culpa, quam testium, reliquorumque iustitiæ ministrorum. Sunt enim personæ quinque, videlicet iudex accusator reus, testis, & advocatus, quæ quinque deposcunt quaestiones. Sed ex illis iudex est cuius crimina grauiora existimantur. Quatuor autem in iudice sunt necessaria, videlicet iudicandi potestas, veritas, & forma, & executionis vis, quæ quatuor articulis explicabuntur. Primum ergo vitium est, si iudicandi, quum non habet, facultatem vsuper. Ignorantia istud hoc primo articulo, examinemus. Queritur verum possit quispiam eum qui sibi non subditur iudicare. Et arguitur a parte affirmatiua. Christus quippe qui rex regum erat & dominus dominantium, nulli erat creaturarum subiectus, & tamen Patris iudicium pertulit, qui de hoc reprehendi non solet, quod nō subditum iudicaret, sed quod innocentem cōdemnaret, potest ergo quispiam in alienum ciuem ius dicere. Secundo. Daniel (ut eius historia capitulo 14 refert) seniores illos facti criminati testes iudicio condemnauit, qui tamen nō prohibetur fuisse iudex ergo. Tertio. Iura saepe iudici facultatem tribuunt castigandi ratione delicti eos, qui licet non sint sibi subiecti, delinquunt tamen intra limites sui fori, ergo eum iudicare qui iudex non est subditus, non semper est illicitum. In contrarium est Gregorius super illud Deuter. 23. Si intraueris segetes &c. ubi dicitur.